

Cyfraith Bwyd Cyffredinol

P'un a ydych chi'n fusnes bwyd neu'n ddefnyddiwr sydd â diddordeb mewn cyfraith bwyd, mae gofynion cyffredinol y dylech chi fod yn ymwybodol ohonynt.

Mae'r trosolwg hwn yn trafod prif ddeddfwriaeth y Comisiwn Ewropeaidd a deddfwriaeth ddomestig yn y meysydd canlynol:

- mewnforion ac allforion bwyd
- diogelwch
- y gallu i olrhain
- labelu
- galw a thynnu cynnyrch yn ôl

Rydym ni wedi crynhoi geiriad y ddeddfwriaeth dan sylw, felly dylid defnyddio hwn fel crynodeb cyffredinol o gyfraith diogelwch bwyd, ac nid fel cyngor cyfreithiol. Mae'n bwysig gwirio geiriad cywir y ddeddfwriaeth sy'n berthnasol i'r sefyllfa rydych chi'n ymdrin â hi.

[Back to top](#)

Deddfwriaeth yr Undeb Ewropeaidd

Mae [Rheoliad 178/2002](#) yn ddeddfwriaeth uniongyrchol yr Undeb Ewropeaidd (UE) sy'n uniongyrchol berthnasol ac mae'n darparu egwyddorion cyffredinol diogelwch bwyd a chyfraith bwyd y mae'n rhaid i fusnesau bwyd gydymffurfio â nhw, sef:

- rhoi bwyd diogel ar y farchnad
- olrhain bwyd
- sut mae bwyd yn cael ei gyflwyno
- darparu gwybodaeth addas am fwyd
- tynnu neu alw bwyd anniogel a roddir ar y farchnad yn ôl
- sicrhau bod bwyd a bwyd anifeiliaid sy'n cael ei fewnforio, ac yn cael ei allforio o'r UE, yn cydymffurfio â chyfraith bwyd.

Rydym wedi creu nodiadau canllaw (Saesneg yn unig) ar ddiogelwch bwyd, y gallu i olrhain, a thynnu a galw cynnyrch yn ôl, yn seiliedig ar [Reoliad 178/2002](#).

[Guidance for food businesses on food safety, traceability, product withdrawal and recall](#) (84.42 KB)

[Back to top](#)

Darpariaethau Rheoliad 178/2002

Rydym yn amlinellu'r darpariaethau allweddol ar gyfer gweithredwyr busnesau bwyd o fewn Rheoliad 178/2002 sy'n berthnasol i weithredwyr busnesau bwyd.

Diogelwch

Mae Erthygl 14 yn datgan na ddylid rhoi bwyd ar y farchnad os yw'n anniogel. Mae bwyd yn cael ei ystyried yn anniogel os yw'n:

- niweidiol i iechyd
- anaddas i'w fwyta gan bobl

Mae'r erthygl hefyd yn nodi pa ffactorau sydd angen eu hystyried wrth bennu p'un a yw bwyd yn niweidiol i iechyd neu'n anaddas.

Cyflwyno bwyd

Mae Erthygl 16 yn datgan na ddylai labelu, hysbysebu a chyflwyniad, gan gynnwys y lleoliad y mae bwyd yn cael ei arddangos, gamarwain defnyddwyr.

Y gallu i olrhain

Mae Erthygl 18 yn ei gwneud yn ofynnol i weithredwyr busnes bwyd gadw cofnodion o'r canlynol:

- bwyd
- sylweddau bwyd
- anifeiliaid sy'n cynhyrchu bwyd sy'n cael eu cyflenwi i'w busnes
- busnesau y maent wedi'u cyflenwi gyda'u cynhyrchion

Ym mhob achos, mae'n ofynnol i'r wybodaeth fod ar gael i awdurdodau cymwys yn ôl y gofyn.

Mewnforion

Mae Erthygl 11 yn datgan bod yn rhaid i fwyd sydd wedi'i fewnforio i'r UE i'w roi ar y farchnad gydymffurfio â gofynion cyfraith bwyd a gydnabyddir gan yr UE, neu os oes cytundeb penodol rhwng yr UE a'r wlad sy'n allforio, rhaid cydymffurfio â'r gofynion hynny.

Allforion

Mae Erthygl 12 yn datgan bod yn rhaid i fwyd a gaiff ei allforio (neu ei ail-allforio) o'r UE gydymffurfio â gofynion cyfraith bwyd, oni bai bod awdurdodau'r wlad sy'n mewnforio wedi gofyn fel arall, neu ei fod yn cydymffurfio â chyfreithiau, rheoliadau a gweithdrefnau cyfreithiol a gweinyddol eraill y wlad sy'n mewnforio.

Wrth allforio neu ail-allforio bwyd, cyn belled â nad yw'r bwyd yn niweidiol i iechyd neu'n anniogel, mae'n rhaid i awdurdodau cymwys y wlad sy'n mewnforio fod wedi cytuno y gall y bwyd gael ei allforio neu ei ail-allforio. Mae'n rhaid i'r awdurdodau cymwys gadarnhau hyn ar ôl iddynt gael eu hysbysu'n llawn ynghylch pam nad oedd modd rhoi'r bwyd ar y farchnad.

Pan fo cytundeb dwyochrog rhwng yr UE neu un o'i Aelod-wladwriaethau a thrydedd gwlad, mae'n rhaid i fwyd sy'n cael ei allforio o'r UE gydymffurfio â'i ddarpariaethau.

Galw a thynnu cynnyrch yn ôl a rhoi gwybod amdano

Mae Erthygl 19 yn ei gwneud yn ofynnol i weithredwyr busnes bwyd dynnu bwyd yn ôl nad yw'n cydymffurfio â gofynion diogelwch bwyd ac sydd wedi gadael eu rheolaeth. Mae'n rhaid i weithredwyr busnes bwyd alw'r bwyd yn ôl os yw wedi cyrraedd y defnyddiwr.

'Tynnu bwyd yn ôl' yw pan fydd bwyd yn cael ei dynnu o'r farchnad, ac mae hyn yn cynnwys yn y man gwerthu. 'Galw bwyd yn ôl' yw pan ofynnir i gwsmeriaid ddychwelyd neu ddinistrio'r cynnyrch.

Mae'n rhaid i fusnesau bwyd hefyd hysbysu'r awdurdodau cymwys (ni a'r awdurdod lleol). Mae'n rhaid i fanwerthwyr a dosbarthwyr helpu gyda thynnu bwyd anniogel yn ôl a throsglwyddo gwybodaeth sy'n angenrheidiol i'w olrhain.

Pan fo gweithredwr busnes bwyd wedi rhoi bwyd ar y farchnad sy'n niweidiol i iechyd, mae'n rhaid iddynt hysbysu'r awdurdodau cymwys yn syth. Mae darpariaethau tebyg ar gyfer bwyd anifeiliaid.

[Back to top](#)

Deddfwriaeth genedlaethol

Lloegr

Yn Lloegr, mae [Rheoliadau Diogelwch Bwyd a Hylendid \(Lloegr\) 2013](#) yn darparu ar gyfer gorfodi darpariaethau penodol o Reoliad 178/2002 ac ar gyfer y ddeddfwriaeth hylendid bwyd. Mae hefyd yn darparu cyfraith genedlaethol ar gyfer: [cludo olew neu fraster hylif a siwgr amrwd ar y môr](#); y cyflenwad uniongyrchol gan y cynhyrhydd o feintiau bach o gig o ddofednod neu lagomorffiaid sy'n cael eu lladd ar y fferm; rheoli tymheredd mewn sefydliadau manwerthu; cyfyngiadau ar werthu a chyflenwi llaeth amrwd o warheg i'w yfed a rhanddirymiadau sy'n ymwneud â sefydliadau trwybwn isel (lladd-dai).

Mae [Rheoliadau Bwyd Cyffredinol 2004](#) yn darparu gorfodi darpariaethau penodol o Reoliad 178/2002. Roeddent hefyd yn diwygio Deddf Diogelwch Bwyd 1990 i'w gysoni â Rheoliad 178/2002.

[The Food Safety Act 1990 – A guide for food businesses](#) (531.99 KB)

[Back to top](#)

Troseddau o dan Ddeddf Diogelwch Bwyd 1990

Y prif droseddau diogelwch bwyd a diogelu'r cyhoedd a gafodd eu creu gan Ddeddf Diogelwch Bwyd 1990 oedd:

- Adran 7 – achosi i fwyd fod yn niweidiol i iechyd drwy:
- ychwanegu darn neu sylwedd i'r bwyd
- defnyddio darn neu sylwedd fel cynhwysyn wrth baratoi bwyd
- tynnu unrhyw gyfansoddyn o'r bwyd
- prosesu neu drin y bwyd
- gyda'r bwriad y bydd yn cael ei werthu i'w fwyta gan bobl

Adran 14 – gwerthu bwyd nad yw o'r natur, y sylwedd na'r ansawdd y disgwylir gan y prynwr.

Adran 15 – disgrifio neu gyflwyno bwyd yn anghywir yn bwrpasol.

Dan adran 20, os yw trosedd wedi'i chyflawni oherwydd gweithrediad neu fethiant unigolyn arall, yr unigolyn hwnnw sy'n euog o'r drosedd.

Dan adran 21, mewn trosedd dan ddarpariaethau Rhan 2 y Ddeddf (sy'n cynnwys y troseddau a restrir uchod), bydd angen i weithredwr y busnes bwyd brofi ei fod wedi cymryd pob mesur rhagofalus rhesymol, ac wedi rhoi sylw dyladwy i osgoi cyflawni'r drosedd.

[Back to top](#)

Deddfwriaeth hylendid bwyd

Mae deddfwriaeth hylendid bwyd yn debyg i'r ddeddfwriaeth ar ofynion cyffredinol ac egwyddorion cyfraith bwyd ond yn benodol, mae'n ymwneud â diogelwch microbiolegol bwyd.

Mae'r ddeddfwriaeth yn nodi'r rheolau hylendid bwyd ar gyfer pob busnes bwyd, gan roi rheolaethau effeithiol a chymesur ar waith drwy gydol y gadwyn fwyd, o gynhyrchu cynradd hyd at werthu neu gyflenwi'r i'r defnyddiwr.